

השסע הלאומי

איך משתמשים במילון? בבגרות כתוב "הציגו מושג" — וההגדרה חייבת לבוא **מהחומר שלמדתם, לא מהקטע**. לכן: קוראים את המושג, מכסים את ההסבר ואומרים אותו במילים שלכם. בסוף בודקים את עצמכם במשחק ההתאמה שבעמוד הנושא.

הנושא במבט כולל

מושג	מה צריך לדעת
שתי עמדות מרכזיות ביחסי המגזרים	העמדה המיוחסת לחלק מהציבור היהודי חלק מהציבור היהודי קושר שוויון זכויות מלא לשוויון בנטל (שירות צבאי). העמדה המיוחסת למגזר הערבי המגזר הערבי תובע שוויון מלא כאזרחים מבלי שיוחייב בשירות. לעומת ההשוואה מחומר הלימוד של הנושא. הנוסח מחומר הלימוד: טענה מרכזית ביחסי המגזרים (עמדות כפי שמוצגות בחומר, לא קביעה על כל בני המגזר).
שיטת הבחירות היחסית	המעודדת ריבוי מפלגות ומאפשרת ייצוג פרלמנט לכל גווי החברה. שיטת הבחירות היחסית מאפשרת שותפות בשלטון לכל הקבוצות בחברה ובכך מפחיתה את המתח בין השסעים השונים
מדיניות של העדפה מתקנת	במקומות בהם לאוכלוסייה הערבית יש תת ייצוג (למשל: שיעורם באוכלוסייה הוא 20% אולם במשרות ציבורית הרבה פחות מכך), המדינה נוקטת במדיניות של העדפה מתקנת עד לצמצום הפער. ייצוג שוויוני יתרום לביטול הסטריאוטיפים כלפי האוכלוסייה הערבית וייצור אצל האוכלוסייה הערבית תחושה של אזרחים שווים
מאפייני השסע הלאומי בישראל	השסע הלאומי הוא המתח בין הרוב היהודי למיעוט הערבי במדינת ישראל.
דרכי התמודדות עם השסע	שיטת הבחירות היחסית: מעודדת ריבוי מפלגות ומאפשרת ייצוג פרלמנטרי לכל גווי החברה.
השסע הלאומי - הבדל משסעים אחרים	בניגוד לשסעים חברתיים או דתיים, השסע הלאומי נוגע לזהותה של המדינה ולמשאביה.
מדיניות המדינה כלפי המיעוט הערבי	הכרזת העצמאות התחייבה לשוויון זכויות מלא לכל אזרחיה.
דוגמאות ליישום מדיניות מתקנת	העדפה מתקנת במשרות הממשלתיות: ייעוד משרות לאזרחים ערבים, חרדים ונשים.
אתגרי השסע בימינו	אירועי אלימות בין-לאומית (אוקטובר 2000, מאי 2021) מעמיקים את השסע.
חשיבות ההתמודדות עם השסע	שסע לא מטופל עלול להתדרדר לאלימות ולפגיעה בדמוקרטיה.
הערבים אזרחי ישראל	מיעוט לאומי, דתי ותרבותי המהווה כחמישית מאזרחי המדינה. הם אזרחים שווי זכויות באופן פורמלי, אך רבים מהם מזדהים עם העם הפלסטיני וחווים פערים במשאבים.
פערים בין המגזרים	פערים בתקצוב שירותי חינוך, תשתיות, קרקעות ותעסוקה בין המגזר היהודי למגזר הערבי, המהווים מקור למתח מתמשך.
אירועי אוקטובר 2000	עימותים אלימים בין מפגינים ערבים למשטרה בתחילת האינתיפאדה השנייה; לפי תמצית דו"ח ועדת אור (1.9.2003), 12 אזרחים ערבים נהרגו מאמצעי הפיזור של המשטרה, ובמהלך האירועים נהרגו גם אזרח יהודי ותושב רצועת עזה. ועדת אור קבעה שיש לשנות את יחס מוסדות המדינה למגזר הערבי.

שוויון בזכויות מול שוויון בנטל	טענה מרכזית ביחסי המגזרים: חלק מהציבור היהודי קושר שוויון זכויות מלא לשוויון בנטל (שירות צבאי); המגזר הערבי תובע שוויון מלא כאזרחים מבלי שיוחייב בשירות.
-----------------------------------	--

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.